

Pohled do digitální střížny – v popředí kapitán Mgr. Jiří Chmela

Suterén rozlehlé budovy U 2 v areálu Střední policejní školy MV v Praze-Hrdlořežích připomíná trochu bludiště, ale domácí vědí, že stačí jít prostě pořád za nosem a na konci, u bytelné mříže, zazvonit. A jsme na místě – v audiovizuálním studiu, které zmíněná škola provozuje a které je jedním z nemnoha takových zařízení v resortu ministerstva vnitra a Policie České republiky. Kriminalistický ústav Praha vlastní srovnatelnou video skupinu věnující se úkolům diametrálně jiným, plně souvisejícím s profesní činností ústavu. Naopak školní studio se plně zaměřuje na tvorbu výukových programů – v první řadě pro samu pražskou policejní školu, ale právě tak i pro ostatní. Protože moderní vzdělávání se bez moderních metod prostě neobejde.

Prehistorie školního studia začíná někdy počátkem let devadesátých, kdy se policejní školství zgruntu proměňovalo a do jeho zdí pronikaly moderní postupy a technika. Video, ještě nedávno vzácný artikl, se stávalo běžnou součástí české reality a jeho využití k výuce se zdálo nasnadě. A tak nadšenci z pražské policejní školy začali víceméně na kolenech s prvními pokusy: a ejhle, dobré to bylo!

Postupně se klubalo dnešní pracoviště, které je sice malé počtem zaměstnanců, ale účtyhodné svou produkcí a nápady, jež nabízí a taky uskutečňuje. Z nadšenců se stali kvalifikovaní profesionálové. Dnešním šéfem studia je kapitán Mgr. Jiří Chmela, zkušený filmař, který vnesl do věci řád a systém. A ve spolupráci s jednotlivými předmětovými odděleními školy je dneska AV studio už neodmyslitelnou součástí výuky – nejen pro školu pražskou, kde sídlí a jejímž je zařízením, ale i pro všechny ostatní. Protože využití audiovizuálních programů je ve výuce policejních škol dávno běžné a samozřejmé a s novou Základní odbornou přípravou akcent na moderní metody pochopitelně vzrůstá.

„Naše produkce vzniká v bezprostředním kontaktu se školami a s jejich konkrétními aktuálními požadavky a potřebami,“ vysvětluje kapitán Mgr. Jiří Chmela. „Což v praxi znamená, že vyučující z jednotlivých předmětových oddělení přicházejí se svými nápady a my s nimi konzultujeme, co je reálné a co nikoli. Pak, pokud shledáme, že jejich námět je uskutečnitelný, se obrátí na ediční radu, stálý orgán Odboru vzdělávání a správy policejního školství MV, ta požadavek proděná a schválí – a my dostaneme oficiální zadání.“

A podle rozsáhlosti a náročnosti úkolu se začne s výrobou dotyčného programu. V případě jednoduchých záležitostí může příprava i samotná výroba trvat pouhé dny či týdny, ale najdou se i náročnější úkoly, jejichž natočení a dokončovací práce mohou zabrat třeba i měsíce, ba někdy i delší čas.

„Konkrétně třeba výukový instruktážní film Daktyloskopie, který jsme natáčeli ve spolupráci s Kriminalistickým ústavem, vznikl půlručního roku. Ale to je hodinový snímek s profesionálně natočeným komentářem, za který bychom se nemuseli stydět třeba v programu České televize,“ říká kapitán Chmela.

Nicméně produkce studia pro vysílání ve veřejných médiích určena není, jakkoli není považována za tajnou. Videokazety VHS, DVD, případně jiné nosiče s nahranými produkty si v suterénu pražské Střední policejní školy mohou objednat jen zájemci z řad Policie ČR a resortu MV – především jsou určeny školám a školním policejním střediskům, ale pokud se třeba někde na okresním ředitelství rozhodnou, že by některý z programů mohl přispět ke zkvalitnění nějakého školení, není problém. Archiv studia „zdědil“ i mnoho snímků z minulých let a je opravdu bohatý.

Lze tu najít i mnohé perličky, které se už k výuce sice běžně neužívají, ale představují nepochybně zajímavý dokument doby – dávnější i nedávnější.

„Celý katalog našeho archivu možno najít na internetových a intranetových stránkách Střední policejní školy v Praze-Hrdlořežích, a pokud si zájemce dodá svůj nosič, my mu na něj kýžený program nahrajeme a zašleme,“ říká kapitán Mgr. Chmela.

Archiv sám, coby živý pomník minulosti, je zatím uložen na několika druzích nosičů, kazetách Betacamu, U-matiku, ale i VHS a šestnáctimilimetrovém filmu. Což znamená jisté komplikace, a tak se teď postupně snaží pracovníci studia uložené materiály přepsat na DVD: jsou levnější a manipulace s nimi potom snazší.

Studio žije ovšem hlavně novou produkcí, jež vzniká pro potřeby resortu. Po technické stránce vypadá výroba tak, že se natáčí kamerami v analogovém systému Betacam, pak se natočený materiál „přetáhne“ do paměti počítače – a v digitální střížně se připraví jeho konečná podoba.

„Digitální střížna nám nesmírně usnadnila práci a dá se říci, že onu závěrečnou fázi výroby zkracuje na polovinu, ne-li ještě víc. Zbude tak více času na přípravu, grafiku a animace,“ vysvětluje kapitán Mgr. Chmela. „V praxi si připravíme ve střížně hrubý sestřih, na jeho předváděčku pozveme odborné poradce, s nimiž jsme natočení konkrétního programu realizovali – a podle jejich připomínek pak dokončíme definitivní verzi.“

Konkrétní programy nacházejí využití při výuce – buďto jako celek, anebo si z nich mohou vyučující vybrat jen určitou část, která je pro ně právě aktuální. V tomto smyslu se

VIDEO ZE SUTERÉNU

Natáčení je práce náročná a nesmí se uspěchat...

roky na kvalitu a formu zpracování.

loskopii načetl spíkr tak znamenitý, jako je herec Vladimír Čech...)

• • •

• • •

Mezi běžnou produkcí studia tvoří zvláštní kapitolu zhrubahodinové dokumenty, jež vznikají převážně ve spolupráci s odbornými pracovišti Kriminallistického ústavu a shrnují vývoj, metody a současnost jednotlivých kriminalistických disciplín. Jako první

Většina produkce studia z poslední doby je jednoznačně orientována ke školní výuce: především té praktické. Vznikají třeba i programy pro Úsek dalšího profesního vzdělávání v resortu a různé audio programy a testy pro jazykové laboratoře. A navíc je tu i další úkol, vyplývající z faktu, že studio je dnes svým technickým vybavením a kvalifikací pracovníků schopno obsáhnout celou šíři potřebných prací a realizací kompletních a kvalitních videoprogramů a multimediálních programů. Když prostě vyvstane potřeba obrazově a zvukově zaznamenat některé významné události a z natočených záběrů

Dobře zaostřit je, jak známo, základ všeho

Budoucí policisté si často před kamerou zahrájí – jak sami sebe, tak i nebezpečné pachatele...

rozvoj multimédií a moderní principy výuky uplatňované v rámci nové ZOP šťastně doplňují. Vyučovací hodiny je málo a každá minuta je drahá. Ale pokud třeba taková ukázka vzbudí ve studentech zvědavost a zájem, není problém si ve škole nosič půjčit do studovny a inspirativní úsek si zopakovat – anebo pustit dokument jako celek...

Studenti také nezřídka vystupují před kamerou. Studio má jen výjimečně na to, aby si na natáčení hraných scén najalo profesionály, a tak je obvykle musí suplovat v jednotlivých projektech dobrovolníci. Samozřejmě ti, kteří mají do takové práce chuť a jeví pro ni jisté vlohy. Nouze ale naučila Dalibora housti...

„Ano, někdy jsme mile překvapeni, že se mezi studenty najdou lidé s velmi přirozeným hereckým nadáním,“ chválí si aktéry některých programů Jiří Chmela. „A taky se stává, že sami studenti přicházejí během natáčení s nápady, jež situaci obohatí a zvěrohodní. Že je natáčení chytí a sami říkají: tohle se nějak moc nepovedlo, vezmeme to ještě jednou...“

Ani si možná neuvědomují, že zatímco oni už budou dávno sloužit někde na druhém konci republiky, snímek s jejich výkony bude dál sloužit k výuce dalších generací policistů. I když, dlužno říci, instruktážní programy rychle stárnou. Mění se metodika policejní práce a předpisy, mění se formy výuky i způsoby prezentace programů, neustále vzrůstají ná-

znikla před nedávnem Daktyloskopie, dalším hotovým dílem je Trasologie. A ve stadiu přípravy se nacházejí další dva projekty: Kriminalistická fotografická dokumentace a Mechanoskopie (ta by měla vzniknout ve spolupráci s OKTE na Správě PČR hlavního města Prahy). Výhledovým záměrem je postupně zmapovat všechny kriminalistické vědecké obory. Obsáhlý projekt vzniká „v koprodukcí“ s předmětovým oddělením kriminalistiky SPŠ MV v Praze a je po všech stránkách velice náročný – jak na scénářistickou přípravu, tak potom na samotné natáčení. Probíhá totiž v reálech, za provozu ve skutečných kriminalistických laboratořích, i na místech činu. A jeho „herci“ jsou přední odborníci toho kterého oboru. Předem se tedy nikdy nedá závazně prohlásit, kdy bude dotočná. Protože dlouho plánovaný natáčecí den může hezky začít – a když před kriminalisty vyvstane nenadálá skutečná akce, rázem je všechno jinak. Práce nepočká, natáčení ano.

„Služba má pochopitelně vždycky přednost, už jsme si na to zvykli a ani nás to už neotraví,“ usmívá se kapitán Chmela.

Péče a pozornost, kterou pracovníci studia oběma zatím dohotoveným „dílkům“ svého „seriálu“ věnovali, je ale na výsledek patrná a nepochybně jde o velmi zdařilé profesionální produkty. (Za třešinku na dortu možno považovat i fakt, že třeba komentář k Dakty-

vytvořit ucelený program, pak je to na pracovnících školního studia.

„Hodně jsme natáčeli během zasedání Mezinárodního měnového fondu i NATO, ale zaznamenáváme i další, menší společenské události,“ připomíná kapitán Mgr. Jiří Chmela. „Tamhle ta hora krabic, to je třeba materiál z kurzu ázerbájdžánských policistů, který v Praze nedávno probíhal. A tak podobně...“

Rozsáhlý program se například ve studiu před časem natáčel v rámci projektu PHARE a byl zaměřen na komunikaci úřadů s handicapovanými lidmi. Šlo o čtyři programy nestejně stopáže – komunikace s nevidomými, s neslyšícími, s lidmi postiženými tělesně a duševně...

„Nešlo o specificky policejní téma, ale o širší pojetí problému – prostě úřad a úředník versus občan s nějakým handicapem,“ vysvětluje kapitán Chmela. „Ale policisté se z něj mohou taky dost poučit.“

Zkrátka, na nedostatek práce si jeho lidé rozhodně nemohou stěžovat. Jejich technické vybavení je dnes na solidní úrovni. I když nesporným faktem je, že v tomhle oboru jde vývoj dopředu dábelským tempem, a zařízení, které dnes nakoupíte, bude už zítra – no, ne snad přímo zastaralé, ale rozhodně už nepůjde o výkřik techniky. A navíc jsme ve státní správě a plánování investičních nákupů je složité. A tak, co jste včera objednali, můžete dostat snad za rok, půldruhého...

„Ale my si nenaříkáme, my a naši předchůdci jsme začínali dělat skoro na koleně a dnes jsme technicky soběstační a máme k práci profesionální podmínky. To není málo.“

Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK